

Főoldal > ... > [Jogi Lépések Indítása](#) > [Hol És Hogyan?](#) > [Melyik Ország Joga Alkalmazandó?](#) > Austria

Melyik ország joga alkalmazandó?

 Ausztria

Tartalomszolgáltató:



European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 A hatályos jogszabályok forrásai

1.1 Nemzeti szabályok

Az osztrák nemzetközi magánjogot főként a nemzetközi magánjogról szóló, 1978. június 15-i törvény (*Gesetz über das internationale Privatrecht – IPR-Gesetz*) (BGBl. 304/1978. sz.) kodifikálta. A következő kollíziós jogi rendelkezések a nemzetközi magánjogról szóló törvénytől (lásd alább, a továbbiakban: IPRG) eltérő jogszabályokban szerepelnek:

- a fogyasztóvédelmi rendelkezések elfogadásáról szóló, 1979. március 8-i szövetségi törvény (fogyasztóvédelmi törvény – KSchG) (*Bundesgesetz vom 8. März 1979, mit dem Bestimmungen zum Schutz der Verbraucher getroffen werden [Konsumentenschutzgesetz – KSchG]*) (BGBl. 140/1979. sz.) 13a. §-a
- az ingatlanok időben megosztott használatához való jog vételéről szóló szövetségi törvény (az időben megosztott használatról szóló törvény – TNG) (*Bundesgesetz über den Erwerb von Teilzeitnutzungsrechten an unbeweglichen Sachen [Teilzeitnutzungsgesetz – TNG]*) (BGBl. I 32/1997. sz.) 11. §-a
- az Európai Közösség tagállamának területéről jogellenesen kiszállított kulturális tárgyak visszaszolgáltatásáról szóló 93/7/EGK irányelv végrehajtásáról szóló szövetségi törvény (*Bundesgesetz zur Umsetzung der Richtlinie 93/7/EWG über die Rückgabe von unrechtmäßig aus dem Hoheitsgebiet eines Mitgliedstaates der Europäischen Gemeinschaft verbrachten Kulturgütern*) (BGBl. I 67/1998. sz.) 20. §-a
- a radioaktivással okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló szövetségi törvény (a nukleáris felelősségről szóló 1999. évi törvény – AtomHG 1999) (*Bundesgesetz über die zivilrechtliche Haftung für Schäden durch Radioaktivität [Atomhaftungsgesetz 1999 – AtomHG 1999]*) (BGBl. I 170/1998. sz.) 23. §-a
- a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről szóló szövetségi törvény (az elszámolások véglegességéről szóló törvény) (*Bundesgesetz über die Wirksamkeit von Abrechnungen in Zahlungs- sowie Wertpapierliefer- und -abrechnungssystemen [Finalitätsgesetz]*) (BGBl. I 98/2001. sz.) 16. és 18. §-a
- a fizetésképtelenségi eljárásról szóló törvény (*Insolvenzordnung*) 221–235. §-a

1.2 Többoldalú nemzetközi egyezmények

Az IPRG 53. §-a rögzíti, hogy e törvény nem érinti a nemzetközi megállapodásokat, amelyek nem pusztán e törvény rendelkezéseivel, hanem más nemzeti kollíziós szabályokkal szemben is elsőbbséget élveznek. Az Ausztria részvételével létrejött alábbi többoldalú nemzetközi egyezmények tartalmazzak kollíziós szabályokat:

- a gyermektartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 1956. október 24-i hágai egyezmény
- a kiskorúak védelme tekintetében a hatóságok jogkörére és az alkalmazandó jogra vonatkozó, 1961. október 5-i hágai egyezmény
- a végrendeleti intézkedések szabályaival kapcsolatos kollíziókról szóló, 1961. október 5-i hágai egyezmény

- a közlekedési balesetekre alkalmazandó jogról szóló, 1971. május 4-i hágai egyezmény
- a későbbi házassággal való törvényesítésről szóló, 1970. szeptember 20-i CIEC egyezmény
- a szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról szóló, 1996. október 19-i hágai egyezmény
- a felnőttek nemzetközi védelméről szóló, 2000. január 13-i hágai egyezmény
- a 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról

1.3 Főbb kétoldalú egyezmények

Az alábbi kétoldalú szerződések tartalmaznak kollíziós szabályokat:

- az Osztrák Köztársaság és az Iráni Birodalom között létrejött, a barátságról és a tartózkodásról szóló, 1959. szeptember 9-i szerződés
- az Osztrák Köztársaság és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság között létrejött, a kölcsönös igazságügyi együttműködésről szóló, 1954. december 16-i szerződés
- az Osztrák Köztársaság és a Lengyel Népköztársaság között létrejött, a kölcsönös kapcsolatokról polgári ügyekben és az okiratokról szóló, 1963. december 11-i szerződés

2 A kollíziós jogi szabályok végrehajtása

2.1 A bírák hivatalból kötelesek-e alkalmazni a kollíziós jogi szabályokat?

A külföldi jog hivatalból és az eredeti alkalmazási területén alkalmazott módon alkalmazandó (az IPRG 3. §-a).

2.2 Vissza- és továbbutalás (Renvoi)

Az IPRG 5. §-a szerint más állam anyagi jogára történő határozott hivatkozás hiányában a *vissza- és továbbutalást* kell alkalmazni. Amennyiben a külföldi jog visszautal az osztrák jogra, az osztrák jog az alkalmazandó jog. Amennyiben a külföldi jog olyan jogra utal, amelyre már történt utalás, az elsőként hivatkozott jog az alkalmazandó jog.

2.3 A kapcsoló tényező megváltozása

Az adott jogrendszerrel való kapcsolat szempontjából meghatározó feltételek későbbi megváltozása főszabály szerint nem érinti az ügy már megoldott elemeit (az IPRG 7. §-a), bár egyes konkrét kollíziós szabályok kivételeket tartalmaznak ezen elv alól. Főszabály szerint a már eldöntött helyzetek esetében az e helyzetek felmerülésének időpontjában alkalmazandó jog, a még megoldatlan helyzetek esetében pedig az ítélethozatal idején alkalmazandó jog irányadó.

2.4 Kivételek a kollíziós jogi szabályok általános alkalmazása alól

A felhívott jog nem alkalmazandó, amennyiben annak alkalmazása az osztrák jogrendszer alapvető értékeivel összeegyeztethetetlen eredményre vezetne (az IPRG 6. §-a).

Az osztrák jogban vannak olyan rendelkezések, amelyeket a nemzetközi magánjog szabályaira való tekintet nélkül alkalmazni kell (imperatív rendelkezések). Egyes ilyen rendelkezések esetében az imperatív jelleg a megfogalmazásból, míg mások esetében pusztán azok tárgyából ered.

Imperatív rendelkezéseket rögzít például a munkaszerződésekre vonatkozó jog módosításról szóló törvény (*Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz - AVRAG*) 7., 7a. és 7b. §-a, amelyek értelmében az ausztriai munkavállalók az alkalmazandó jogra tekintet nélkül jogosultak legalább a kollektív szerződésben meghatározott munkabérré és a minimális mértékű szabadságra. További imperatív rendelkezést rögzít a KSchG 13a. §-ának (2) bekezdése, amely szerint a KSchG-nek (az elfogadhatatlan szerződési feltételekre vonatkozó) 6. §-át, a polgári törvénykönyvnek (ABGB) (az általános szerződési feltételekben és szabványszerződésekben szereplő szokatlan rendelkezések érvényességére vonatkozó) 864a. §-át és az ABGB 879. §-ának (az általános szerződési feltételekben és szabványszerződésekben szereplő, a fogyasztók védelmével súlyosan ellentétes szerződési feltételek érvénytelenségére vonatkozó) (3) bekezdését kell alkalmazni a szerződésre irányadó jogra való tekintet nélkül, amennyiben a szerződés megkötésére a kereskedő által ilyen szerződések megkötése céljából

Ausztriában végzett tevékenységgel összefüggésben került sor.

2.5 A külföldi jog bizonyítása

A külföldi jogot hivatalból kell megállapítani. E célból a bíróság a felek közreműködésére, a szövetségi igazságügyi minisztériumtól kapott információkra és szakértői véleményekre támaszkodhat. Amennyiben a bíróság jelentős erőfeszítések ellenére nem képes a külföldi jogot észszerű időn belül megállapítani, az osztrák jogot kell alkalmazni (az IPRG 4. §-a).

3 Kollíziós jogi szabályok

3.1 Szerződéses kötelek és jogi aktusok

A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 593/2008/EK (Róma I.) rendelet (HL L 177., 2008.7.4., 6. o.) hatálya alá nem tartozó szerződéses kötelezettségeket a felek által kifejezetten vagy hallgatólagosan választott jog szerint kell megítélni. Jogválasztás hiányában az alkalmazandó jog a szerződés jellemző szolgáltatását teljesítő fél szokásos tartózkodási helye (letelepedési helye) szerinti állam joga (az IPRG 35. §-a).

A fogyasztói szerződésekre különös kollíziós szabályok vonatkoznak. A számos fogyasztóvédelmi irányelvben rögzített kollíziós szabályokat a fogyasztóvédelmi törvény 13a. cikkének (1) bekezdése ültette át, amely a jogválasztás szabadságát főként a fogyasztók védelmének biztosítása érdekében korlátozza.

3.2 Szerződésen kívüli kötelmi viszonyok

A szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló 864/2007/EK (Róma II.) rendelet (HL L 199., 2007.7.31., 40. o.) hatálya alá nem tartozó, szerződésen kívüli felelősségen alapuló kártérítési igényeket a felek által kifejezetten vagy hallgatólagosan választott jog szerint kell megítélni. Jogválasztás hiányában az alkalmazandó jog a károkozó magatartás megvalósításának helye szerinti állam joga. Amennyiben azonban az érintett felek vonatkozásában szorosabb kapcsolat áll fenn egy és ugyanazon eltérő állammal, az alkalmazandó jog ez utóbbi államnak a joga (az IPRG 48. §-a).

Ez a kollíziós szabály határozza meg a kártérítési felelősség felmerülésének, a károkért felelős személynek és a fizetendő kártérítés összegének kérdésére alkalmazandó jogot. Az a károsult közrehatásának és a károsult fél biztosítóval szembeni közvetlen igényének, valamint a kártérítési követelések elévülési idejének kérdéseire is kiterjed.

A közlekedési balesetekre alkalmazandó jogról szóló, 1971. május 4-i hágai egyezmény hatálya alá tartozó közlekedési balesetektől eredő kártérítéshez való jogokat az említett egyezmény alapján kell kapcsolni.

Az ionizáló sugárzás eredményeként Ausztriában felmerült károk szerződésen kívüli megtérítéséhez való jogot a károsult fél kérelmére az osztrák jog szerint kell megítélni (az AtomHG 1999 23. §-ának (1) bekezdése). Amennyiben az ionizáló sugárzás által okozott kár külföldön következik be, és azt az osztrák jog alapján kell elbírálni, a kártérítés kizárólag akkor és annyiban ítélt meg, ha és amennyiben azt a károsult fél személyes joga előírja (az AtomHG 1999 23. §-ának (2) bekezdése).

A *megbízás nélküli ügyvitelre*, illetve a jogalap nélküli gazdagodásból eredő követelésekre alkalmazandó jog meghatározását a „Róma II” rendelet szabályozza.

3.3 A személyi állapot, valamint annak a családi állapottal kapcsolatos vonatkozásai (név, lakóhely, cselekvőképesség)

A személyes jogállására az állampolgárságuk szerinti állam joga az alkalmazandó jog. A több állampolgársággal rendelkező személyek esetében azon állam joga az alkalmazandó jog, amellyel az adott személynek a legszorosabb a kapcsolata; az osztrák állampolgárság azonban minden esetben elsőbbséget élvez. Menekültek és hontalan személyek esetében a személyes jogállásra a szokásos tartózkodási helyük szerinti állam joga az alkalmazandó jog (az IPRG 9. §-a).

A személy névviseléshez való jogát a név felvételének jogalapjára tekintet nélkül, a személyes jogállása alapján

kell megítélni (az IPRG 13. §-a).

Ezért például a házasságkötéskor felvett nevet nem a családi állapot, hanem a név felvételének alapjául szolgáló állapot szerint kell megítélni. Az IPRG 8. §-ában szereplő általános hivatalos jogállás irányadó a névválasztásra vonatkozó nyilatkozatok alakítására. (Ennek megfelelően a jogcselekmény formáját a jogcselekményre irányadó jog alapján kell megítélni; azonban elegendő a jogcselekmény végzésének helye szerinti állam alaki követelményeinek betartása.) Az ítélkezési gyakorlat szerint a korábbi személyes jog alapján felvett nevet önmagában a személyes jog (az állampolgárság) megváltozása nem változtatja meg.

A személy jogképességét és cselekvőképességét szintén az adott személy személyes joga alapján kell megítélni (az IPRG 12. §-a). Ez az utalás a cselekvőképesség minden – például mentális betegség miatti – korlátozására is kiterjed, a házasságkötési képességet azonban nem érinti. Amennyiben az adott személy elérte a nagykorúságot, akkor is nagykorú marad, ha az újonnan szerzett személyes joga alapján még nem minősülne nagykorúnak.

3.4 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása, ideértve az örökbefogadást is

3.4.1 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása

A gyermek családjogi helyzetének és e helyzet vitatásának feltételeit a házastársaknak a gyermek születésekor vagy – a házasság ezt megelőző felbontása esetén – a házasság felbontásának időpontjában fennálló személyes joga alapján kell megítélni. Amennyiben a házastársak személyes jogállása eltérő, a gyermeknek a születéskor fennálló személyes jogállása irányadó. E kollíziós szabály hatálya a férj apaságának vélelmére, a családjogi helyzet vitatásának jogalapjaira, valamint arra is kiterjed, hogy mely személyek és milyen határidőn belül jogosultak a családjogi helyzet vitatására.

A házasságon kívül született gyermek apasági nyilatkozattal (azaz az utólagos házasságkötés helyett hatósági aktussal) történő elismerésére vonatkozó követelményeket az apa személyes joga alapján kell megítélni (az IPRG 23. §-a).

A legitimációs megállapodás alapján a szülők utólagos házasságkötésével történő elismerés akkor eredményes, ha azt az apa vagy anya állampolgársága szerinti állam joga megengedi.

A házasságon kívül született gyermekkel kapcsolatos apaság megállapításához és elismeréséhez szükséges követelményeket a gyermek születéskori személyes joga alapján kell megítélni. A gyermek későbbi személyes joga akkor irányadó, ha az apaság megállapítása vagy elismerése e jog alapján lehetséges, a születéskori személyes jog alapján azonban nem lehetséges. Az apaság vitatása ugyanazon jog alapján lehetséges, mint amelynek alapján az apaság megállapítására vagy elismerésére sor került (az IPRG 25. §-a).

Szülő-gyermek kapcsolat: A gyermek leszármazásának vagy elismerésének joghatásait a gyermek személyes joga alapján kell megítélni. Az IPRG 24. és 25. §-a a gondozás és a gyermek felnevelése, a gyermek vagyonának kezelése és felhasználása, az egyik vagy mindkét szülő által ellátott törvényes képviselő – beleértve bizonyos képviselőként végzett cselekmények hatósági jóváhagyásának szükségességét is –, valamint házasságban született gyermekek esetében a szülők házasságának felbontását követően a felügyeletre vonatkozó egyezség és a kölcsönös tartási követelések kérdéseivel foglalkozik. Ezekkel a rendelkezésekkel a gyermekek védelméről szóló hágai egyezmény és – olyan esetekben, amelyekben az (még) hatályban van (Törökország és Makaó vonatkozásában) – a kiskorúak védelméről szóló 1961. évi hágai egyezmény nagy mértékben átfedésben van. Ennek megfelelően a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak a saját nemzeti jogukat kell alkalmazniuk a kiskorúak védelmét biztosító intézkedésekre; a tartózkodási hely államának hatóságai főszabály szerint hatáskörrel rendelkeznek.

Miközben a leszármazással kapcsolatos kérdésekben az adott időpontban fennálló személyes jogállás az irányadó, a szülők és a gyermek közötti kapcsolatot érintő kérdésekben más a helyzet; e tekintetben a gyermek személyes joga releváns. A személyes jog megváltozása esetén a szülő-gyermek kapcsolatot a személyes jogállás (a lényeges kapcsolóelvek, az állampolgárság) megváltozásának időpontjától kezdődően az új személyes jogállás szerint kell megítélni.

Az ítélkezési gyakorlat visszatérően nem alkalmazta a külföldi jogrendszerek szülői felügyeletre vonatkozó rendelkezéseit azon az alapon, hogy azok a közrenddel ellentétesek, amennyiben nem veszik figyelembe a

gyermek mindenek felett álló érdekét.

3.4.2 Örökbefogadás

Az IPRG 26. §-a alapján a gyermek örökbefogadásának és örökbefogadása megszüntetésének feltételei az egyes örökbefogadók személyes jogán alapulnak. Ezenfelül a gyermek személyes joga az irányadó, jóllehet kiskorú gyermekek esetében kizárólag annyiban, amennyiben előírja a gyermek vagy a gyermekkel családjogi viszonyban álló harmadik személy hozzájárulását. A gyermek örökbefogadásának feltételei magukban foglalják például az örökbefogadó életkorát, az örökbefogadók és az örökbe fogadni kívánt gyermek közötti korkülönbséget és azt, hogy az örökbefogadó saját gyermekének megléte megakadályozza-e a gyermek örökbefogadását, és ha igen, milyen feltételek esetén, valamint a hozzájárulás követelményeit, beleértve a megtagadott hozzájárulás hivatalból történő felülbírálásának lehetőségét.

A gyermek örökbefogadásának joghatásait az örökbefogadó személyes joga és házastársak által történő örökbefogadás esetén a házasság személyes joghatásaira irányadó jog szerint kell megítélni. Az egyik házastárs halálát követően e tekintetben a másik házastárs személyes joga az alkalmazandó jog.

A gyermek örökbefogadásának öröklési jogi hatásait az örökbefogadásra irányadó jog helyett az öröklésre irányadó jog szerint kell megítélni.

A gyermek örökbefogadása mint olyan egy befejezett ténybeli körülmény, ezért a megítélés a személyes jog vagy a kapcsoló tényező későbbi változása esetén nem változik. Az örökbefogadotti jogállás természeténél fogva tartós jogviszony. A gyermek örökbefogadásának joghatásai szempontjából irányadó jogállás ezért megváltozhat: az az örökbefogadó személyes jogától függ.

3.5 Házasság, házasság nélkül együtt élő párok, élettársi kapcsolatok, házasság felbontása, különválás, tartási kötelezettségek

3.5.1 Házasság

Ausztriában a házasságkötés alakosságait az osztrák jog, míg a külföldön kötött házasság alakosságait az egyes házasulandó felek személyes joga alapján kell megítélni; azonban elegendő a házasságkötés helye szerinti alaki követelményeinek betartása (az IPRG 16. §-a). A házasságkötés helye szerinti alaki követelmények korlátozott alkalmazandósága a hivatkozott jog anyagi jogi rendelkezéseire vonatkozik, ezért a helyi jog szerinti bármely *vissza- és továbbutalás* irreleváns (az IPRG 5. §-a alóli kivétel).

A házasságkötés feltételeit, a házasság érvénytelenségét, valamint a házasság érvénytelenítésének (a felbontásától elkülönülő) követelményeit az egyes házasulandó felek tekintetében a személyes joguk alapján kell megítélni (az IPRG 17. §-a). Azonban ha a házasulandó felek egyikének vagy mindkettejüknek a személyes joga nem teszi lehetővé a házasságkötést az egyik vagy mindkét házasulandó fél neme alapján, a házasságkötés feltételeit azon állam joga alapján kell megítélni, ahol a házasságot megkötötték.

Ez a kollíziós szabály a házasságkötés anyagi jogi feltételeihez –ilyen például a szükséges életkor, a házassági akadályok hiánya, a beleegyezéssel kapcsolatos esetleges követelmények és azok helyettesíthetősége – kapcsolódik.

Az IPRG 18. §-a értelmében a házasság személyes joghatásait a házastársak közös személyes joga vagy ilyen jog hiányában az utolsó közös személyes joguk szerint kell megítélni, amennyiben azt valamelyikük megtartotta. Máskülönben e joghatásokat azon állam joga szerint kell megítélni, amelyben mindkét házastárs szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy – ennek hiányában – amelyben a házastársak utolsó szokásos tartózkodási helyükkel rendelkeztek, feltéve, hogy egyikük megtartotta e tartózkodási helyét.

E kollíziós szabály hatálya kiterjed a házastársi életközösségre, a lakóhelyet érintő következményre, a segítségnyújtási kötelezettségre, valamint az egyes házastársak tartáshoz való jogára is, nem vonatkozik azonban a házasságkötéssel felvett név használatára vagy a házassági vagyoni jogi rendszerre vonatkozó jogra. Az utalás változhat; a kapcsoló tényezők változása esetén más jog válhat irányadóvá.

3.5.2 A házasság nélkül együtt élő párok és az élettársi kapcsolatok

A 27a–27d. §-okat a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló törvény (*Gesetz über die eingetragene Partnerschaft*)

iktatta be az IPRG-be.

A bejegyzett élettársi kapcsolatra vonatkozó követelményeket (és annak formáját), az érvénytelenségét és a feltételek hiánya miatti felbontását a bejegyzés helye szerinti állam joga alapján kell megítélni (az IPRG 27a. §-a).

Az IPRG 27b. §-a értelmében a bejegyzett élettársi kapcsolat személyes joghatásait azon állam joga alapján kell megítélni, amelyben a bejegyzett élettársak szokásos közös tartózkodási helye található, vagy ennek hiányában azon állam joga alapján, amelyben a bejegyzett élettársak utolsó szokásos közös tartózkodási helye volt, feltéve, hogy egyikük megtartotta azt. Amennyiben ennek megfelelően nem alkalmazható a tartózkodási hely államának joga, vagy amennyiben e jog nem szabályozza a személyes joghatásokat, a bejegyzett élettársak közös személyes jogállása vagy – ennek hiányában – utolsó közös személyes jogállása irányadó, feltéve, hogy egyikük fenntartotta e jogállását. Egyébként az osztrák jogot kell alkalmazni, mégpedig akkor is, ha a személyes jog nem szabályozza a bejegyzett élettársi kapcsolat személyes joghatásait.

A bejegyzett élettársi kapcsolatra irányadó vagyoni jogi rendszert a 2019. január 29-től alkalmazandó, a bejegyzett élettársi kapcsolatok vagyoni jogi hatásairól szóló (EU) 2016/1104 rendelet értelmében alkalmazandó jog alapján kell megítélni.

A bejegyzett élettársi kapcsolatnak a nem a feltételek hiánya miatti felbontására azon állam joga irányadó, amelyben a felbontás időpontjában a bejegyzett élettársak szokásos közös tartózkodási helye található, vagy ennek hiányában azon állam joga alapján, amelyben a bejegyzett élettársak utolsó szokásos közös tartózkodási helye volt, feltéve, hogy egyikük megtartotta azt. Amennyiben ennek megfelelően nem alkalmazható a tartózkodási hely államának joga, vagy amennyiben a bejegyzett élettársi kapcsolat a megállapított tényállás alapján nem szüntethető meg, a bejegyzett élettársak közös személyes jogállása vagy – ennek hiányában – utolsó közös személyes jogállása irányadó, feltéve, hogy egyikük fenntartotta e jogállását. Egyébként az osztrák jogot kell alkalmazni, mégpedig akkor is, ha a személyes jog a megállapított tényállás alapján nem teszi lehetővé a bejegyzett élettársi kapcsolat megszüntetését.

3.5.3 A házasság felbontása és a különválás

Az IPRG 20. §-a értelmében a házasság felbontásának a „Róma III” rendelet (a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló 1259/2010/EU tanácsi rendelet; HL L 343., 2010.12.29., 10. o.) által nem szabályozott szempontjait (a házasság felbontásának vagyoni jogi következményei) a házasság személyes joghatásaira irányadó jog alapján kell megítélni. E tekintetben a házasság felbontásának időpontja bír jelentőséggel; az utalás ezért nem változtatható meg.

A házassági vagyoni jogi rendszert a 2019. január 29-től alkalmazandó, a házassági vagyoni jogi rendszerekkel kapcsolatos ügyekre vonatkozó (EU) 2016/1103 rendelet értelmében alkalmazandó jog alapján kell megítélni.

A házasság megszüntetését az osztrák jog nem ismeri. Amennyiben azt a „Róma III” rendelet nem szabályozza, az IPRG 1. §-ával összhangban a legszorosabb kapcsolat lenne a kapcsolóelv. A legszorosabb kapcsolat az ítélkezési gyakorlat az IPRG 20. §-ával fennálló analógia útján állapítja meg.

3.5.4 Tartási kötelezettségek

A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet (uniós tartási rendelet) (HL L 7., 1. o.) a tartási jogállással kapcsolatban a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyvre utal. Ennek megfelelően a tartásra jogosult személy szokásos tartózkodási helye szerinti állam jogát kell elsősorban alkalmazni (amelyet kiegészítenek az *eljáró bíróság országa szerinti jog* alkalmazásának irányába mutató trendek, a különös kapcsoló tényezők, a „meglepő” követelésekkel szembeni védelmi záradék és az alkalmazandó jog megválasztásának – igen korlátozott – lehetősége).

3.6 Házassági vagyoni jogi rendszerek

A házassági vagyoni jogi rendszert a 2019. január 29-től alkalmazandó, a házassági vagyoni jogi rendszerekkel

kapcsolatos ügyekre vonatkozó (EU) 2016/1103 rendelet értelmében alkalmazandó jog alapján kell megítélni.

3.7 Öröklés, végintézkedések

Az öröklést az öröklésről szóló uniós rendelet (az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 2012. július 4-i 650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet; HL L 201., 2012.7. 27., 107. o.) szabályozza. A régi ügyekben az IPRG 28. §-a alkalmazandó, amely szerint az alkalmazandó jog az örökhagyónak az elhalálása időpontjában fennálló személyes jogától függ. Ez a kollíziós szabály főszabály szerint a hagyatéki tartozásokért való felelősségre és az örökség megszerzésére is vonatkozott. Amennyiben azonban a hagyatéki eljárásra Ausztriában került sor, az örökség megszerzését és a hagyatéki tartozásokért való felelősséget az osztrák jog szerint kellett megítélni (az IPRG 28. §-ának (2) bekezdése).

3.8 Ingatlan

Az ingó dolgokon fennálló dologi jogok, köztük a birtoklás jogának megszerzését és elvesztését azon állam joga szerint kell megítélni, amelyben a vagyontárgy a jogszerzés vagy a jogvesztés alapját képező tényállás megvalósulásának időpontjában található. A vagyontárgy jogi besorolását és a jogok tartalmát a vagyontárgy fekvésének helye szerinti állam joga alapján kell megítélni (az IPRG 31. §-a).

A kollíziós szabály hatálya kiterjed különösen a tulajdonjogra, a szolgalmakra (dologi terhekre), a zálogjogra, az építés jogra, a lakástulajdonra, valamint a harmadik személyekkel szemben hatályos visszatartási jogra és tulajdonjog-fenntartásra is. Ez a jog alkalmazandó a tulajdonjog átruházásának következményeire is.

A vagyontárgy fekvésének későbbi megváltozása nem érinti az alkalmazandó jogot, mert a jog megszerzése befejezett tényállási körülménynek minősül.

Valamely jog megszerzésének joghatásai az adott fekvési hely jogán alapulnak; ezért ez a kapcsolóelv változhat. Szintén e jog alapján kell megítélni a tulajdonost megillető jogvédelem mértékét, azt, hogy a dologi jog jogosultjának van-e rendelkezési joga a dolog felett, és amennyiben igen, az milyen mértékű – például, hogy a kézizálog értékesíthető-e bírósági eljárás nélkül.

Külön szabályok vonatkoznak a közlekedési eszközökre (az IPRG 33. §-a). A hajókon és légi járműveken fennálló, nyilvántartásba bejegyzett dologi jogokat a nyilvántartás államának joga alapján kell megítélni; vasúti járművek esetében a járműveket üzemeltető vasúttársaság központi ügyintézésének helye szerinti állam joga az alkalmazandó jog. A törvény alapján fennálló vagy kötelezően létesítendő zálogjogokra vagy a jármű által okozott kár megtérítésére vagy a járművön eszközölt kiadásokra vonatkozó követelések biztosítását szolgáló visszatartási jogokra azon állam joga alkalmazandó, amelyben az alapul szolgáló tényállás megvalósulásakor a vagyontárgy található.

Az ingatlan vagyontárgyakra szintén külön szabályozás vonatkozik: amennyiben az ingatlanon fennálló dologi jogokra más (például a házassági vagyoni jogi rendszerre irányadó) kollíziós szabály is vonatkozik, a tulajdonjogi kapcsolat, vagyis a vagyon fekvése szerinti állam jogának kapcsolóelve élvez elsőbbséget.

Immateriális javakra nem vonatkozik kollíziós szabály. Az IPRG 1. §-a értelmében dologi jogi szempontból az a jog alkalmazandó rájuk, amellyel a legszorosabb kapcsolat áll fenn. Az értékpapírban biztosított jogokat az értékpapír kibocsátási helyének joga (*lex cartae*) alapján kell megítélni. Az IPRG-nek a pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról szóló 2002/47/EK irányelv 9. cikkét tágabb hatállyal átültető 33a. §-a különös szabályt tartalmaz a számlán megjelenő értékpapírok vonatkozásában. Az elszámolási rendszerekben szereplő értékpapírok vonatkozásában az elszámolások véglegességéről szóló törvénynek (*Finalitätsgesetz*) az elszámolások véglegességéről szóló 98/26/EK irányelvet átültető 16. és 18. §-a alkalmazandó.

3.9 Fizetésektelenség

A fizetésektelenséggel kapcsolatos nemzetközi jogi szabályokat a fizetésektelenségi eljárásról szóló törvény (IO) hetedik része tartalmazza. Az IO 217. §-a szerint a rendelkezések csak annyiban alkalmazandók, amennyiben a nemzetközi jog vagy az Európai Közösségek meghatározott jogi aktusai, elsősorban a fizetésektelenségi eljárásról szóló (EU) 2015/848 rendelet (az uniós fizetésektelenségi rendelet) másként nem

rendelkeznek. Tartalmukat illetően a rendelkezések nagyban követik az uniós fizetéseképtelenségi rendelet vonatkozó rendelkezéseit.

Főszabály szerint a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának előfeltételeire és a fizetéseképtelenségi eljárás joghatásaira az eljárás megindításának helye szerinti állam joga alkalmazandó. Közelebbről az IO 221-235. §-a a harmadik felek dologi jogaira, a beszámításra, a tulajdonjog fenntartására, az ingatlannal kapcsolatos szerződésekre, a szabályozott piacokra, a munkaszerződésekre, a fizetéseképtelenségi eljárásnak a nyilvántartásba vétel kötelezettségével terhelt jogokra gyakorolt hatásaira, valamint a sérelmes cselekményekre irányadó jogra és a harmadik fél vevők védelmére, a folyamatban levő perek joghatásaira, a tulajdonosi és egyéb jogok gyakorlása tekintetében az ingatlan fekvésének helye szerinti jogra, a beszámítási és novációs megállapodásokra, a visszavásárlási megállapodásokra és a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követő kifizetésekre vonatkozó szabályokat tartalmaz.

Ha a rendelkezések és az IPRG rendelkezései vagy más kollíziós jogi rendelkezések között átfedés van, a fizetéseképtelenségről szóló rendelet különösebb rendelkezései élveznek elsőbbséget.

■ Last update: 29/10/2024

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.